

Inbreng Commissiedebat Gewasbeschermingsmiddelen 15-5-2025

Uit onderzoek blijkt dat consumenten steeds meer belang hechten aan duurzaam geteelde bloemen en planten. En dat vindt de sector zelf ook enorm belangrijk. De sierteeltsector heeft daarom al veel stappen gezet om duurzamer te telen. Het uitbannen van chemische gewasbeschermingsmiddelen en het overstappen op biologische bestrijding, zoals natuurlijke vijanden van plagen, is dus al lang geen toekomstvisie meer, maar dagelijkse praktijk.

Nederland is wereldwijd koploper in duurzame en innovatieve teeltmethoden. Al tientallen jaren werkt de sector aan het terugdringen van gewasbeschermingsmiddelen. De tuinbouwsector heeft de ambitie om bloemen en planten in 2030 te telen binnen een robuust en weerbaar ecosysteem, nagenoeg zonder emissies naar het milieu. De sector is daarom volop in transitie.

Tuinders beschermen hun gewassen tegen ziekten en plagen. De hoeveelheid chemie, die hiervoor wordt gebruikt, neemt steeds meer af. Wereldwijd gebruiken kwekers van snijbloemen inmiddels 35% minder chemische middelen dan tien jaar geleden.

Biologische gewasbescherming

Biologische gewasbescherming wordt steeds vaker ingezet. Op maar liefst 95% van het volledige glastuinbouwareaal worden biologische bestrijders (insecten en mijten) ingezet om schadelijke ziekten en plagen op het gewas te bestrijden. Deze biologische bestrijders vervangen daarmee het grootste deel van de milieubelastende gewasbeschermingsmiddelen.

Uit cijfers van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) blijkt dat inmiddels 90% van de bloementelers al biologische bestrijders – zoals roofmijten, sluipwespen, zweefvliegen, schimmels en andere natuurlijke producten - gebruikt om ziekten en plagen onder controle te houden. Bij de telers van kamerplanten ligt dat percentage op 80%, bij de fruitteelt onder glas op 98% en bij de glasgroenten zelfs op 100%.

Onderzoek en innovatie

Daarnaast nemen telers nog tal van andere maatregelen om het aantal ziekten en plagen in de kas te verminderen en investeren zij zelf volop in onderzoek en innovatie. Het gaat daarbij bijvoorbeeld om:

- Telers starten hun teelten met sterke planten, die weerbaar zijn tegen ziekten en plagen.
- Ze maken gebruik van drones, sensoren en camera's om vroegtijdig plagen op te sporen.
- Ze passen middelen toe op basis van in de natuur voorkomende stoffen, zogeheten laag risicomiddelen.

Echter is er versnelling nodig en daarom vragen wij de overheid om:

- Wettelijke barrières voor nieuwe veredelingsstechnologieën, zoals CRISPR-Cas, weg te nemen.
- Stimuleringsregelingen te introduceren voor verdere toepassing van biologie, technologie en digitalisering.
- De toelating van nieuwe innovatieve gewasbeschermingsmiddelen, waaronder groene laag risico middelen te versnellen.

Uitzending AvroTros Radar

De tv-uitzending van AvroTros Radar van 5 mei jongstleden over gewasbeschermingsmiddelen op bloemen wekt zorgen. Het gepresenteerde onderzoek door Avans Hogeschool in Breda biedt echter geen basis voor beleid. De steekproef is klein, zonder toetsing aan gezondheidsnormen of risicogrenzen. De blootstellingsroutes via huidcontact, neerslag of lucht, worden in kaart gebracht, maar blijven kwantitatief onduidelijk. Een conclusie ontbreekt. Toxicoloog Paul Scheepers van de Radboud Universiteit gaf in de uitzending aan dat de aangetroffen hoeveelheden zeer klein zijn en bij normaal gebruik geen gezondheidsrisico vormen.

Glastuinbouw Nederland staat voor transparantie en zorgvuldigheid, maar waarschuwt voor beleid op basis van onvolledige informatie. Detectie betekent nog geen gevaar. Gezondheid en feiten moeten leidend blijven, niet beeldvorming of suggestie.